

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Право інтелектуальної власності»

на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 5 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Кульчій Олег Олександрович
К.Ю.Н., доцент
доцент кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-050-966-02-81
Електронна адреса	law.chair@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/cont.htm он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 09.00-19.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1899

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Поглиблене вивчення правовідносин у сфері інтелектуальної власності, опанування правового механізму їх регулювання, отримання навичок правової кваліфікації результатів інтелектуальної творчої діяльності, захисту майнових та особистих немайнових прав творців та інших власників прав на результати інтелектуальної творчої діяльності як в Україні, так у зарубіжних державах.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції – 18 год., семінарські заняття – 30 год., самостійна робота – 42 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання базуються на пошуку моделі оптимального поєднання аудиторної та самостійної роботи з метою стимулювання останньої. Під час лекційних занять використовуються технічні засоби навчання з метою стимулювання пізнавальної активності здобувачів. На лекційних та семінарських заняттях використовуються проблемний підхід та моделювання практичних ситуацій, на семінарських заняттях також робота у групах, здобувачам пропонується використання елементів методу ділової гри з метою організації навчального процесу. Для організації самостійної роботи та контролю за її ефективністю використовуються практичні завдання (задачі) та тестування у дистанційному курсі, для стимулювання науково-дослідницької роботи за індивідуальним завданням викладача можуть виконуватися реферати (есе) з окремих проблемних питань курсу.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування лекційних та семінарських занять; обговорення матеріалу теми; виконання практичних завдань; вибіркоче тестування на заняттях; поточна модульна робота; доповіді з рефератами та їх обговорення; моделювання правових ситуацій; оцінка підготовлених проєктів документів. Підсумковий контроль: ПМК (залік).
Базові знання	Наявність базових знань про цивільні відносини та їх правове регулювання (Конституційне право України, Цивільне право, Цивільне процесуальне право, Трудове право)
Мова викладання	Українська

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<i>Загальні компетентності</i>		
1.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 2);	визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (РН 1);
2.	знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 3);	давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (РН 5);
3.	здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 7);	проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 3);
4.	здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК 10) (<i>пріоритетна увага до академічної доброчесності</i>);	самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (РН 9);
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
5.	здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини (СК 4) (<i>у частині інтелектуальних прав</i>);	знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини (РН 2) (<i>у частині інтелектуальних прав</i>);
6.	здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право (СК 4) (<i>у частині цивільного права</i>);	знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13);
7.	здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності (СК 8);	вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (РН 15);
8.	здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції (СК 12);	готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (РН 21);
9.	здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (СК 13);	пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН 19);
10.	здатність аналізувати окремі види приватноправових відносин, усвідомлювати особливості їх правового регулювання, визначати ефективні способи їх охорони та захисту (СК 18).	виявляти вміння аналізувати окремі види приватноправових відносин, визначати особливості їх правового регулювання, застосовувати ефективні способи їх охорони та захисту (ДРН 24).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Загальна характеристика права інтелектуальної власності та його суб'єктів		
Тема 1. Поняття права інтелектуальної власності та його джерела	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування	<i>Питання для самостійного опрацювання</i> 1) Поняття, ознаки і особливості інтелектуальної власності; 2) Нормативно-правові акти у сфері права інтелектуальної власності; 3) Напрями вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності; 4) Метод і система права інтелектуальної власності. Проблеми співвідношення і взаємодії права інтелектуальної власності із суміжними галузями; 5) Поняття та види права інтелектуальної власності; 6) Правовідносини у сфері інтелектуальної власності: види, ознаки, методи регулювання; 7) Цивільний кодекс України: загальна характеристика Книги четвертої «Право інтелектуальної власності». <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Скласти порівняльну таблицю права власності та права інтелектуальної власності.
Тема 2. Міжнародна система охорони прав інтелектуальної власності	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань;	<i>Питання для самостійного опрацювання</i> 1) Паризька конвенція з охорони промислової власності; 2) Бернська конвенція з охорони літературних та художніх творів; 3) Мадридська угода про міжнародну реєстрацію

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	завдання самостійної роботи; вибіркове тестування	знаків; 4) Страсбурзька угода про Міжнародну патентну класифікацію. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Скласти таблицю основних міжнародних договорів у сфері охорони прав ІВ за критерієм об'єкта правової охорони. Зазначити, чи ратифікувала їх України.
Тема 3. Суб'єкти права інтелектуальної власності	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування. Поточна модульна робота (тестування) Поточна модульна робота (тестування).	<i>Питання для самостійного опрацювання</i> 1) Правовий статус орган виконавчої влади, що формують реалізують державну політику у сфері інтелектуальної власності; 2) Класифікація суб'єктів права інтелектуальної власності; 3) Функції та повноваження патентний повірений за українським законодавством. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Скласти схему суб'єктів прав ІВ та їх взаємовідносин.
Модуль 2. Правовий режим об'єктів права інтелектуальної власності. Права охорона та захист окремих об'єктів права інтелектуальної власності		
Тема 4. Правова охорона авторських прав в Україні	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування	<i>Питання для самостійного опрацювання</i> 1) Принципи авторського права; 2) Право на авторську винагороду; 3) Право слідування в авторському праві; 4) Похідні твори як об'єкти авторського права. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) На прикладі обраного конкретного об'єкта авторського права розписати усі можливі способи його використання (усі доступні правомочності) відповідно до законодавства.
Тема 5. Правова охорона комп'ютерних програм в Україні	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування	<i>Питання для самостійного опрацювання</i> 1) Сутність комп'ютерних програм; 2) Право на авторську винагороду за створення комп'ютерних програм; 3) Державна реєстрація комп'ютерних програм. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Скласти структурну схему комп'ютерної програми, відобразивши на ній усі окремі компоненти, що можуть виступати самостійними об'єктами права інтелектуальної власності.
Тема 6. Правова охорона суміжних прав в Україні	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування	<i>Питання для самостійного опрацювання</i> 1) Проаналізуйте права виконавців; 2) Проаналізуйте права виробників фонограм; 3) Проаналізуйте права організацій мовлення. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Скласти порівняльну таблицю авторського права і суміжних прав.
Тема 7. Правова охорона об'єктів промислової власності в Україні. Патентне право	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування	<i>Питання для самостійного опрацювання</i> 1) Державна реєстрація винаходів в Україні та в іноземних державах; 2) Державна реєстрація промислових зразків в Україні та в іноземних державах; 3) Державна реєстрація корисних моделей в Україні та в іноземних державах. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Знайти та проаналізувати три патенти (на винахід,

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		корисну модель та промисловий зразок). Описати застосовані критерії пошуку в реєстрі.
Тема 8. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу, товарів та послуг	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<p><i>Питання для самостійного опрацювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Державна реєстрація товарних марок в Україні; 2) Державна реєстрація фірмових найменувань в Україні; 3) Державна реєстрація географічного зазначення в Україні. <p><i>Практичні завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Проаналізувати за реєстром по одному знаку для товарів і послуг кожного виду (словесний, графічний, комбінований, звуковий). Віднаходження їх підвидів буде перевагою.
Тема 9. Правова охорона комерційної тасмниці в Україні	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<p><i>Питання для самостійного опрацювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Захист комерційної тасмниці в іноземних державах; 2) Положення про захист комерційної тасмниці на підприємстві; 3) Удосконалення законодавства у сфері захисту комерційної тасмниці. <p><i>Практичні завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Скласти положення про захист комерційної тасмниці підприємства та супутні документи (наказ, «підписка» тощо).
Тема 10. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<p><i>Питання для самостійного опрацювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Захист наукового відкриття в Україні; 2) Напівпровідниковий виріб як об'єкт права інтелектуальної власності; 3) Удосконалення законодавства у сфері захисту раціоналізаторських пропозицій; 4) Особисті немайнові права на сорт рослин та породу тварин. <p><i>Практичні завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Підібрати та проаналізувати один із нетрадиційних об'єктів ІВ.
Тема 11. Патентування об'єктів права промислової власності в іноземних державах	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<p><i>Питання для самостійного опрацювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Патентний паспорт та процедура його отримання; 2) Соціально-економічні чинники, які дозволяють здійснювати закордонне патентування; 3) Умови патентування об'єктів промислової власності в іноземних державах; 4) Аналіз діяльності органів влади іноземних держав у сфері патентування. <p><i>Практичні завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Скласти логічну схему процедури патентування винаходу в іноземних державах.
Тема 12. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності в Україні	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<p><i>Питання для самостійного опрацювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Комерціалізація прав на об'єкти інтелектуальної власності в іноземних державах; 2) Продаж безпатентних технологій в Україні та світі; 3) Трансфер технологій як чинник комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. <p><i>Практичні завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Скласти порівняльну таблицю різних способів комерціалізації. Відобразити їх переваги та недоліки.
Тема 13. Колективне управління майновими правами суб'єктів інтелектуальної власності	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркоче тестування	<p><i>Питання для самостійного опрацювання</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Громадські організації як суб'єкти права інтелектуальної власності; 2) Функції та повноваження «Укрпатенту»; 3) Функції та повноваження «Українського агентства з авторських та суміжних прав». <p><i>Практичні завдання:</i></p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Скласти таблицю ОКУ для різних сфер використання об'єктів ІВ.
Тема 14. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності. Цивільно-правовий захист права інтелектуальної власності	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування	<i>Питання для самостійного опрацювання</i> 1) Дії, що визнаються порушенням права інтелектуальної власності; 2) Неправомірне (без дозволу автора) використання творів; 3) Категорії спорів у сфері права інтелектуальної власності; 4) Особливості захисту авторського і суміжних прав; 5) Особливості захисту права промислової власності; 6) Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності; 7) Визнання прав власника патенту у судовому порядку; 8) Відшкодування збитків, включаючи втрачену вигоду тощо. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Підібрати у Реєстрі судових рішень рішення у справах про відшкодування шкоди за неправомірне використання ІВ та провести їх аналіз.
Тема 15. Адміністративно-правовий та кримінально-правовий захист права інтелектуальної власності	Відвідування занять; обговорення матеріалу теми, моделювання правових ситуацій; виконання навчальних та практичних завдань; завдання самостійної роботи; вибіркове тестування Поточна модульна робота (тестування). ПМК (залік)	<i>Питання для самостійного опрацювання</i> 1) Неправомірне використання чужого імені, фірмового найменування, торговельних марок; 2) Введення в обіг під своїм позначенням товару іншого виробника; 3) Відтворення зовнішнього вигляду виробу іншого суб'єкта господарської діяльності й уведення його в господарський оборот; 4) Неправомірний збір, розголошення і використання комерційної таємниці, а також інші протиправні дії; 5) Особливості кримінально-правового захисту права інтелектуальної власності; 6) Кримінально-правова відповідальність за порушення в сфері інтелектуальної власності. <i>Практичні завдання:</i> 1) Скласти термінологічний словник до теми. 2) Вирішення практичного завдання (кейс), запропонованого за НМП чи у СДО. 3) Підібрати у Реєстрі судових рішень рішення у справах про притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності за порушення у сфері використання ІВ та провести їх аналіз.

Інформаційні джерела

1. Право інтелектуальної власності : підручник / за заг. ред. О. І. Харитонової. К. : Юрінком Інтер, 2022. 540 с.
2. Право інтелектуальної власності : навч. посібник / Р. Є. Еннан, О. О. Кулініч, С. В. Мазуренко [та ін.]. К. : Правова єдність, 2016. 492 с.
3. Право інтелектуальної власності : навч. посібник / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська. К. : Центр учб. л-ри, 2015. 550 с.
4. Кулініч О. О. Право інтелектуальної власності : навч. посібник / О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе. Одеса : Фенікс, 2011. 492 с.
5. Романадзе Л. Д., Цибульов П. М., Кулініч О. О. Інтелектуальна власність : підручник. Херсон : Олді-плюс, 2016. 424 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office (Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft Power Point).
- Презентації Microsoft PowerPoint з тем курсу.
- Бази нормативних документів (Ліга:Закон, НАУ; online-системи, у т.ч. «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>).
- Пакет тестів до тем навчальної дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання, розміщені в системі Opentest.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>; Положення про зарахування результатів неформальної освіти.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1: відвідування занять (не більше 2 балів – за наявності конспектів семінарських занять та за умови присутності на них); обговорення матеріалу тем семінарських занять (8 балів); виконання навчальних та практичних завдань, завдань самостійної роботи, вибіркове тестування (загалом – 2 бал); поточна модульна робота (тестування) (8 балів)	20
Модуль 2: відвідування занять (не більше 8 балів – за наявності конспектів семінарських занять та за умови присутності на них); обговорення матеріалу тем семінарських занять (32 бали); виконання навчальних та практичних завдань, завдань самостійної роботи, вибіркове тестування (загалом – 8 балів); поточна модульна робота (тестування) (32 балів)	80
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни